

● “รายงานวันจันทร์”-ที่รวบรวมข้อมูลแม่น้ำสายประวัติศาสตร์

ศูนย์ศึกษาแม่น้ำเจ้าพระยา

“แม่น้ำเจ้าพระยา” เป็นแม่น้ำสายประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิต ทั้งด้านวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และเศรษฐกิจของกรุงเทพฯและประเทศไทย มาอย่างยาวนาน และขณะนี้รัฐบาลได้มีโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา (Chao Phraya for All) โดยมอบหมายกรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานดำเนินงาน

ต้นฟูแม่น้ำ พัฒนากว้างและ-โครงการทางเดิน-ขับเลียบบแม่น้ำ เชื่อมต่อพื้นที่สีเขียว นันทนาการ มรดกวัฒนธรรม และระบบขนส่งสาธารณะ

ล่าสุดทบท.ได้ว่าจ้างให้สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ทั้งนี้ ตามโครงการดังกล่าว คณะทำงานได้เล็งเห็นความสำคัญในการเสริมสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับแม่น้ำเจ้าพระยา ทั้งด้านชลศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และอัตลักษณ์วิถีชุมชนที่อยู่ติดกับแม่น้ำ จึงมีแนวคิดจัดตั้งศูนย์ศึกษามรดกเจ้าพระยาแห่งแรกของไทย ขึ้นที่ริมแม่น้ำได้สะพานพระราม 8 (ฝั่งธนบุรี) เปิดให้บริการตั้งแต่วันที่ 29 พ.ค.2559

“จุดประสงค์การจัดตั้งศูนย์ศึกษามรดกเจ้าพระยาคืออะไร?” รศ.ดร.สกล ห่อวโนทยาน ผู้จัดการโครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาบอกว่า คณะทำงานจัดตั้งศูนย์ขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวบรวมองค์ความรู้ในการพัฒนา พื้นที่ชุมชน ภูมิทัศน์ และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลแม่น้ำเจ้าพระยาที่มีอยู่กระจัดกระจาย และอาจจะลบลือนสูญหายไปตามกาลเวลามาเก็บไว้รวมกัน เป็นแหล่งศึกษาวิจัยแม่น้ำเจ้าพระยาของนักวิชาการ นักวิจัย และประชาชนทั่วไป ขณะเดียวกันจะเป็นศูนย์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชน นักวิชาการ และประชาชนทุกภาคส่วน โดยจะมีคณะทำงานประจำที่ศูนย์ทุกวัน

“ภายในศูนย์มีอะไรบ้าง?”รศ.ดร.สกลชี้แจงว่า ในศูนย์จะมีการรวบรวมข้อมูลลักษณะบอรรถนิทรรศการ มีโมเดลจำลองแม่น้ำเจ้าพระยา มีการนำวัตถุที่เป็นมรดกชุมชนมาจัดแสดง เช่น ชุมชนมิตรคาม 1 นำชิ้นส่วนของเรือมาจัดแสดง และมีการนำภาพเก่ามาเล่าเรื่อง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ได้เชิญให้ชุมชนทั้ง 33 แห่งในพื้นที่นาร่อง ได้เล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ผ่านสิ่งของต่างๆ เช่น ภาพถ่าย เครื่องมือ เครื่องใช้

“ศูนย์ศึกษามรดกเจ้าพระยาจะจัดตั้งเป็นศูนย์ถาวร หรือศูนย์ชั่วคราว?”รศ.ดร.สกลระบุว่า หลังจากคณะทำงานศึกษาสำรวจออกแบบโครงการแล้วเสร็จ จะมอบให้ชุมชนดูแลต่อ ขณะนี้ศูนย์ได้มีเครือข่ายย่อยในชุมชนอีก 33 แห่ง ซึ่งจะเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลเชิงประวัติศาสตร์ของแต่ละชุมชน และในอนาคตจะจัดทำเป็นพิพิธภัณฑ์ชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้ กทม.ยังมีแนวคิดจะพัฒนาศูนย์ให้เป็นศูนย์การเรียนรู้แม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทั้งหมดเกี่ยวกับแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน.